

avaluació educació secundària obligatòria 4t d'ESO

CURS 2011-2012

competència

lingüística:

llengua catalana

INSTRUCCIONS

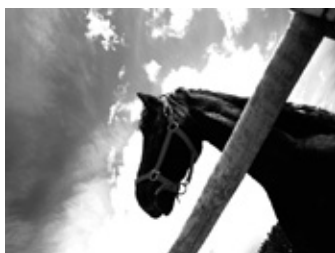
- Per fer la prova utilitza un bolígraf, no un llapis.
- Llegeix atentament les preguntes i contesta-les fent una X a la casella corresponent. Només hi ha una resposta correcta a cada pregunta. Si t'equivoques, pots ratllar-la i marcar clarament la nova resposta.
- Tens una hora per fer la prova.

TEXT 1

Llegeix aquest text amb atenció i contesta les preguntes marcant una X a la casella corresponent.

CONSELLS PER OBTENIR BONES FOTOS

Van preguntar a un mestre de la fotografia, en Jay Maisel: “Com puc fer fotos més interessants?”, i de seguida va dir: “Sent una persona més interessant”. No hi ha dubte, sembla una veritat indiscutible. Les nostres fotos parlen dels nostres interessos, gustos, inquietuds, opinions... Això no vol dir que no s’hagin d’aplicar unes tècniques ben definides que ajuden a captar el moment que tenim davant nostre. A continuació, s’esmenten els procediments més habituals per fer una bona fotografia:

L’enquadrament

- Tingues present que qualsevol element que estigui davant de l’objectiu sortirà a la foto. És molt comú que, per error, surtin el dit i la tapa de l’objectiu.

- És molt difícil “veure una foto” mirant el conjunt. Es pot fer, naturalment, des del visor o la pantalla de la càmera, però de vegades no la portem i tenim necessitat de saber com ens quedaria la foto. O, simplement, volem veure-la abans de fer-la. Les nostres mans ens poden servir per enquadrar.

Enquadrant en horitzontal

Enquadrant en vertical

- Abans de disparar mira el fons i confirma que no hi ha un batibull d’elements. Si és així, et pots ajupir una mica i fer la foto en *contrapicat*, és a dir, de baix cap a dalt. Més val que es vegi una mica de cel blau que no elements que ens distreuen del punt d’atenció.
- Si les persones estan perfilades sobre un cel blanc, és millor fer la foto més de prop o alçar-se més per evitar un contrallum. Pensa que les càmeres digitals -igual que les de vídeo- prenen la referència de la llum a partir dels punts més lluminosos de la imatge.

L’enfocament

- Totes les càmeres tenen una distància mínima d’enfocament. Si t’apropes més d’aquesta distància, tindràs tots els números perquè la foto surti desenfocada.

La composició

- Massa elements en una imatge fan que es dispersi el tema principal.
- Per què els peus tallats? Quan volem fotografiar persones, o hi entra la figura sencera o bé cal que “tallis” a més alçada. Així es veuran més de prop i evitaràs el desagradable efecte de peus tallats.
- Els cotxes són elements integrats en el paisatge, igual que els pals, els cables... Cal intentar buscar el punt des d’on es vegin menys, si és possible.
- Si pots, fes la foto des d’un punt de vista una mica picat (de dalt a baix), buscant un lloc elevat. Aquest punt de vista dóna, en general, millors resultats a les fotografies urbanes.

TEXT 1**La llum**

- L'entrada d'una habitació, tot just passat el llindar de la porta, no és el millor lloc per fer la foto. Cal comprovar on són les finestres i si tens les persones en contrallum. Procura posar-te d'esquena a les fonts de llum i tindràs una fotografia millor.
- Procura no fer fotos quan vegis uns elements amb molta llum i altres a l'ombra (sol i ombra). Si el fons és molt lluminós, els elements a la part menys lluminosa sortiran foscos.

Consells generals que no es poden oblidar

- Quan hagi de fer una foto fes-te, com a mínim, un "guió mental" del que vols fer. No facis clic així com així. Com a premissa, el dit índex no fa la foto.
- Mira, observa, pensa abans què vols fer.
- Sempre hi ha un lloc millor d'on ets per fer la foto. Comprova-ho!
- Recorda que el millor zoom són els peus. D'aquesta manera també t'aproximes a l'objecte.
- No pensis que les teves fotos són immillorables. Demana l'opinió a persones que et mereixin respecte i fes cas de les seves valoracions, sobretot dels aspectes negatius. Accepta les crítiques si el que vols és superar-te.
- Vés a exposicions de fotografia i compra't alguna revista especialitzada.
- Una foto no s'ha d'explicar. Una bona foto arriba directament a l'espectador, que és qui ha de sentir el *feeling*.

<http://www.xtec.es/~aperafit/jtec03/taller/index.htm> (Text adaptat)

1 Quins són els dos elements que, per error, apareixen més sovint davant de l'objectiu?

- a. El dit i la funda de la càmera.
- b. La tapa i el cordó de la càmera.
- c. El dit i la tapa de l'objectiu.
- d. La tapa de l'objectiu i la funda de la càmera.

0-1

a

2 Digues el sinònim d'"enquadrar" (paraula subratllada al text):

- a. Ordenar.
- b. Emmarcar.
- c. Enquadernar.
- d. Quadrar.

0-1

b

TEXT 1

3 Fixa't en les fotos que il·lustren el text i digues què s'entén per enquadrament en vertical:

- a. El que mesura més de base que d'alçada.
- b. El que s'utilitza per fotografiar edificis.
- c. El que s'utilitza per fotografiar paisatges.
- d. El que mesura més d'alçada que d'amplada.

4 Fixa't en la foto del cavall i digues amb quin tipus d'enquadrament està feta.

- a. Visor.
- b. Contrapicat.
- c. Picat.
- d. *Feeling*.

5 Al diccionari hi ha diverses definicions d'"enfocar". Quina d'aquestes definicions s'ajusta més al text?

- a. Orientar un focus de llum per il·luminar un objecte.
- b. Concentrar el feix d'electrons d'un tub de raigs catòdics.
- c. Dirigir l'atenció cap a un tema o problema.
- d. Centrar una imatge en el visor d'una càmera.

6 Escriu dins del requadre el procediment que falta, entre els quatre que cal tenir en compte per fer una bona fotografia.

A. Enquadrament	B. Composició	C. _____	D. Llum
-----------------	---------------	----------	---------

7 Marca amb una X si les frases següents són verdaderes (V) o falses (F).

Per fer bones fotografies és millor...

	V	F
a. situar-se en un punt una mica elevat.	☐	☐
b. disposar d'un fons molt lluminós.	☐	☐
c. apropar-se molt a l'objecte.	☐	☐
d. intentar que els cotxes es vegin poc.	☐	☐

TEXT 1

8 “Guió mental” (paraules subratllades al text) vol dir que...

- a. s'ha de programar la foto sense improvisar gens.
- b. la fotografia s'ha d'imaginar abans de prémer el disparador.
- c. és fonamental no dubtar a l'hora de disparar la càmera.
- d. l'important és fer l'enquadrament amb els dits.

0-1

k

9 La frase «Sempre hi ha un lloc millor» (subratllada al text), en plural queda així:

- a. Sempre hi han uns llocs millors.
- b. Sempre hi ha hagut uns llocs millors.
- c. Sempre hi ha uns llocs millors.
- d. Sempre hi hauran uns llocs millors.

0-1

l

10 La frase «Una foto no s'ha d'explicar» (subratllada al text) vol dir que...

- a. qualsevol explicació empobreix la qualitat de la foto.
- b. els comentaris escrits o verbals han de ser breus.
- c. l'espectador no ha de jutjar la qualitat de la foto.
- d. la foto ha de transmetre el missatge només amb la imatge.

0-1

m

11 L'oració «Ella va preguntar: “Com puc fer fotos més interessants?”», en estil indirecte queda així:

- a. Ella va preguntar si podria fer fotos més interessants.
- b. Ella va preguntar com podem fer fotos més interessants.
- c. Ella va preguntar com podia fer fotos més interessants.
- d. Ella va preguntar si feia més interessants les fotos.

0-1

n

12 Quin tipus de text és aquest?

- a. Literari.
- b. Instructiu.
- c. Periodístic.
- d. Científic.

0-1

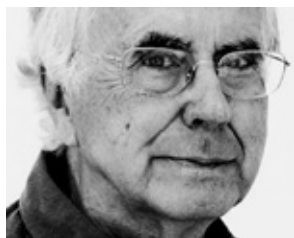
o

TEXT 2

Llegeix aquest text amb atenció i contesta les preguntes:

PETIT OBSERVATORI

LA SEMPRE DISCUTIDA PROPINA

No m'estranyaria que, en les actuals circumstàncies econòmiques, s'hagués reduït el volum de les propines. Potser el nombre dels que habitualment en donaven ha disminuït i, a més, els que continuen donant-ne han rebaixat l'import.

Evidentment, no en tinc cap prova ni conec que s'hagi fet cap estudi sobre aquest punt. Ja preocupen prou les grans xifres i allò que en diuen la macroeconomia. La propina pertany a la micro. No és una qüestió pública, sinó privada.

És, doncs, només una sensació. Les propines s'han aprimat i fins i tot han desaparegut. He de dir que jo no he compartit mai les campanyes contra la propina, que en nom de la dignitat es presenten de tant en tant a les cartes als diaris. La doctrina és que el treballador ha d'estar ben pagat (d'acord) i que la propina envileix (no d'acord). La generalització –les propines no s'han de donar ni s'han d'acceptar– no em sembla justa: si el treballador cobra poc, el problema l'ha de resoldre l'empresa, no el client. Hi ha qui s'hi nega en nom dels principis.

Reconec que jo no tinc principis tan sòlids. Em permetran el joc de paraules: quan jo dono propina, no és per qüestió de principis, sinó per qüestió de finals. Perquè després d'una relació, he valorat una actitud, un tracte, un petit favor de qui em servia.

Jo em faig, instintivament, un altre plantejament: ¿és just que un taxista, que m'ha dut com si transportés un paquet, encara que jo l'hagi saludat amablement..., és just, deia, que guanyi el mateix que un col·lega seu que em saluda amablement, que em pregunta si em molesta la ràdio i que em consulta si ja em va bé que pugem pel carrer de Casanova i no pel d'Aribau?

En qualsevol servei hi ha un valor afegit: la manera de servir. Lamentablement, quan el servei és personal la manera no sempre és satisfactòria. I jo penso que la cortesia –en podríem dir el tracte humanitzat?– mereix ser corresposta amb una petita atenció.

Em diran que si comprem una camisa en una botiga, i la dependenta és especialment amable i eficaç també li hauríem de donar propina. Potser sí, i reconec que el tema de la propina no és fàcil. Però qui sap si amb una modesta inversió –no es tracta de ser un propinador petulant– posaríem en marxa una revolució que ens fa falta: la creació d'una societat on les relacions siguin sempre agradables i reconfortants.

Josep Maria Espinàs, *El Periódico*, 19-3-2010

TEXT 2

1 El títol de l'article significa que...

- a. és un tema que abans es discutia i que ara no.
- b. hi ha opinions per a tots els gustos.
- c. és un tema sempre discutit.
- d. és un tema de discussió fonamental.

0-1

p

2 La propina és una qüestió que pertany a...

- a. la macroeconomia.
- b. la microeconomia.
- c. la vida pública.
- d. les grans xifres.

0-1

q

3 Ordena aquestes frases segons com van apareixent en el text:

A. El treballador ha d'estar ben retribuint.	B. La propina és una qüestió privada.	C. El bon servei mereix una propina.	D. Parlar de les propines no és fàcil.
--	---	--	--

- a. D → C → B → A
- b. C → D → A → B
- c. B → A → C → D
- d. A → D → B → C

0-1

r

4 Continua aquesta frase del text: «Però qui sap si amb una modesta inversió...»

- a. introduiríem en la nostra societat canvis necessaris.
- b. haurem d'introduir en la nostra societat canvis necessaris.
- c. s'han d'introduir canvis necessaris en la nostra societat.
- d. hauria introduït canvis necessaris en la nostra societat.

0-1

s

5 Quina és la intenció d'aquest article?

- a. Criticar la pèrdua d'un costum tradicional.
- b. Opinar sobre una qüestió discutida.
- c. Narrar records personals.
- d. Aconsellar què s'ha de fer amb les propines.

0-1

t

TEXT 2

6 A la frase «Ja preocupen prou les grans xifres» (subratllada al text), la paraula “prou” significa...

- a. ‘massa’.
- b. ‘bastant’.
- c. ‘sovint’.
- d. ‘excessivament’.

0-1

u

7 Què vol dir el prefix “micro” (subratllat al text)?

- a. Petit/a.
- b. Mitjà/ana.
- c. Menyspreable.
- d. Aparell per ampliar la veu.

0-1

v

8 La frase «Les propines s’han aprimat» (subratllada al text) significa que...

- a. es donen tantes propines com abans.
- b. no se’n donen gens.
- c. l’import de les propines és més petit.
- d. ja no cal donar propines.

0-1

w

9 Segons el text, a la frase «Em permetran el joc de paraules» es fa servir el tractament de...

- a. jo.
- b. ells.
- c. vós.
- d. vostès.

0-1

x

10 En el fragment «Reconec que jo [...] em servia» (subratllat al text), es fa un joc de paraules amb la paraula “principis” perquè hi té dos significats alhora. Digues quins són aquests significats:

- a. ‘començaments’ i ‘principis ètics’.
- b. ‘començaments’ i ‘finals’.
- c. ‘orígens’ i ‘començaments’.
- d. ‘orígens’ i ‘originals’.

0-1

y

TEXT 2

11 Quin tipus d'arguments exposa l'autor respecte a la propina?

- a. Només arguments a favor.
- b. Molts arguments en contra.
- c. Arguments a favor i alguns en contra per rebatre'ls.
- d. Pocs arguments a favor i molts en contra.

0-1

z**12** Marca amb una X si les frases següents són verdaderes (V) o falses (F).

Josep Maria Espinàs considera que...

	V	F
a. la crisi econòmica no ha afectat les propines.	☐	☐
b. no s'han de donar propines per qüestió de principis.	☐	☐
c. donar propines és bo quan el servei és amable.	☐	☐
d. el tracte personal no sempre és satisfactori.	☐	☐

0-1

aa
0-1

ab
0-1

ac
0-1

ad**13** Un "propinador petulant" (paraules subratllades al text) és la persona que dóna propines...

- a. generoses, per fer-se notar.
- b. modestes, però sempre i a tothom.
- c. només quan el servei és molt eficient.
- d. justes i proporcionades al servei.

0-1

ae**14** Al final del text, com a conclusió, l'autor es mostra...

- a. segur.
- b. content.
- c. esperançat.
- d. decebut.

0-1

af**15** El pronom "en" de l'oració «Potser el nombre dels que habitualment en donaven ha disminuït» (subratllada al text) es refereix...

- a. al nombre de persones.
- b. a les propines.
- c. als qui rebien les propines.
- d. a habitualment.

0-1

ag

REDACCIÓ

Escriu entre 10 i 15 línies. Si n'escrims menys de 10, no se't corregirà la redacció i es veurà afectada la teva puntuació.

Et recomanem que segueixis aquest procés:

- 1.** Planificació, esquema de les idees que desenvoluparàs.
- 2.** Primera versió de la redacció.
- 3.** Revisió, correcció i versió definitiva.

Pots utilitzar aquesta pàgina com a esborrany.

EXPOSA LA TEVA OPINIÓ SOBRE LA PROPINA

REDACCIÓ

Utilitza aquesta pàgina per a la redacció definitiva.

EXPOSA LA TEVA OPINIÓ SOBRE LA PROPINA

0-1-2
-3-4
A0-1-2
-3-4
R0-1-2
-3-4
S0-1-2
-3-4
L0-1-2
-3-4
O0-1-2
-3-4
M

0-1

P

Moltes gràcies per la teva col·laboració.

Consell Superior
d'AVALUACIÓ
del Sistema Educatiu